

شماره: ۱۲۷/۶۳۷۷۷

تاریخ: ۱۳۹۰/۱۰/۱۲

پیوست:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

عطف به نامه شماره ۹۰/۳۰/۴۴۵۱۵ مورخ ۱۳۹۰/۸/۲۶ و پیرو نامه شماره ۱۲۷/۴۸۹۳۱ مورخ ۱۳۹۰/۸/۷ در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لایحه مجازات اسلامی (کلیات، حدود، قصاص و دیات) که مطابق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که به منظور رفع ایرادات آن شورا در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۹/۲۷ کمیسیون قضائی و حقوقی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می گردد.

علی لاریجانی

لایحه مجازات اسلامی

کتاب اول - کلیات

بخش اول - مواد عمومی

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- ...

بخش چهارم - شرایط و موانع مسؤولیت کیفری

فصل اول - شرایط مسؤولیت کیفری

ماده ۱۳۹- مسؤولیت کیفری تنها زمانی محقق است که فرد حین ارتکاب جرم، عاقل، بالغ و مختار باشد به جز در مورد اکراه بر قتل که حکم آن در کتاب سوم (قصاص) آمده است.

عبارت «در حدود، قصاص و تعزیرات» بعد از عبارت «مسؤولیت کیفری» در سطر اول اضافه شد.

ماده ۱۴۰- ...

فصل ششم - مصرف مسکر

ماده ۲۶۵- مصرف مسکر از قبیل خوردن، تزریق و تدخین آن کم باشد یا زیاد، جامد باشد یا مایع، مست کند یا نکند، خالص باشد یا مخلوط به گونه‌ای که آن را از مسکر بودن خارج نکند، موجب حد است.

تبصره- خوردن آب‌جو (مسکر) موجب حد است هرچند مستی نیاورد.

- تبصره ماده (۲۶۵) به شرح ذیل اصلاح گردید:
تبصره- خوردن فجاج (آب‌جو مسکر) موجب حد است هرچند مستی نیاورد.

ماده ۲۶۶- ...

ماده ۲۸۸- گروهی که بر مبناء نظریه سیاسی در برابر اساس نظام جمهوری اسلامی ایران، قیام مسلحانه کند باغی محسوب و در صورت استفاده از سلاح، اعضاء آن به مجازات اعدام محکوم می گردند.

عبارت «بر مبناء نظریه سیاسی» حذف گردید.

ماده ۲۸۹- ...

ماده ۲۹۲- جنایت در موارد زیر شبه عمدی محسوب می شود:

۱- ...

۲- هرگاه مرتکب، جهل به موضوع داشته باشد مانند آن که جنایتی را با اعتقاد به این که موضوع رفتار وی شیء یا حیوان است به معنی علیه وارد کند، سپس خلاف آن معلوم گردد.

- بند (۲) ماده (۲۹۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

۲- هرگاه مرتکب، جهل به موضوع داشته باشد مانند آن که جنایتی را با اعتقاد به این که موضوع رفتار وی شیء یا حیوان و یا افراد مشمول ماده (۳۰۳) این قانون است به معنی علیه وارد کند، سپس خلاف آن معلوم گردد.

۳-

ماده ۳۰۳- در صورتی که معنی علیه دارای یکی از حالات زیر باشد مرتکب مشمول مجازات قصاص نمی شود:

۱- مرتکب جرم حدی مستوجب اعدام

- بند (۱) ماده (۳۰۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

۱- مرتکب جرم حدی مستوجب سلب حیات یا قطع عضو مشروط به برابری جنایت با همان عضو قطع شده

۲- ...

ماده ۳۱۱- هرگاه غیرمسلمان، مرتکب جنایت عمدی بر مسلمان، ذمی، مستأمن یا معاهد شود، حق قصاص ثابت است. در این امر، تفاوتی میان ادیان، فرقه‌ها و گرایشهای فکری نیست. اگر مسلمان، ذمی، مستأمن یا معاهد، بر غیرمسلمانی که ذمی، مستأمن یا معاهد نیست جنایتی وارد کند، قصاص نمی‌شود. در این صورت مرتکب به تعزیر مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» محکوم می‌شود.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- اگر مرتکب پیش از اجرای قصاص، مسلمان شود، قصاص ساقط و علاوه بر پرداخت دیه به مجازات تعزیری مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات»، محکوم می‌شود.

عبارت «مجنی علیه غیرمسلمان باشد و» بعد از حرف «اگر» اضافه گردید.

ماده ۳۱۲ - ...

ماده ۳۷۴- در موارد شرکت در جنایت عمدی، حسب مورد، مجنی علیه یا ولی دم می‌تواند یکی از شرکاء در جنایت عمدی را قصاص کند و دیگران باید بلافاصله سهم خود از دیه را به قصاص شونده بپردازند و یا این که همه شرکاء یا بیش از یکی از آنان را قصاص کند، مشروط بر این که دیه مازاد بر جنایت پدیدآمده را پیش از قصاص، به قصاص شونده بپردازد. اگر قصاص شونده همه شرکاء نباشند، هر یک از شرکاء که قصاص نمی‌شود نیز باید سهم خود از دیه جنایت را بپردازد.

عبارت «به نسبت تعداد شرکاء» قبل از کلمه «بپردازد» در سطر آخر اضافه شد.

تبصره- اگر مجنی علیه یا ولی دم، خواهان قصاص برخی از شرکاء باشد و از حق خود نسبت به برخی دیگر مجانی گذشت کند یا با آنان مصالحه نماید، در صورتی که دیه قصاص شوندگان، بیش از سهم جنایتشان باشد، باید پیش از قصاص، مازاد دیه آنان را به قصاص شوندگان بپردازد.

- تبصره به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره- اگر مجنی علیه یا ولی دم، خواهان قصاص برخی از شرکاء باشد و از حق خود نسبت به برخی دیگر مجانی گذشت کند یا با آنان مصالحه نماید، در صورتی که دیه قصاص شوندگان به جهت گذشت یا مصالحه برخی شرکاء، بیش از سهم جنایتشان باشد، باید پیش از قصاص، مازاد دیه آنان را به قصاص شوندگان بپردازد.

ماده ۳۷۵- ...

ماده ۳۸۰- هرگاه کسی دیگری را به رفتاری اکراه کند که موجب جنایت بر اکراه شونده گردد، جنایت عمدی است و بر اکراه کننده دیه ثابت است.

- اصل ماده (۳۸۰) به شرح زیر جایگزین گردید:

ماده ۳۸۰- هرگاه کسی دیگری را به رفتاری اکراه کند که موجب جنایت بر اکراه شونده گردد، جنایت عمدی است و اکراه کننده قصاص می شود مگر اکراه کننده قصد جنایت بر او را نداشته و آگاهی و توجه به این که این اکراه نوعاً موجب جنایت بر او می شود نیز نداشته باشد که در این صورت جنایت شبه عمدی است و اکراه کننده به پرداخت دیه محکوم می شود.

ماده ۳۸۱- ...

ماده ۴۱۴- اگر دندان کسی توسط دیگری کنده شود، چنانچه تا زمان قصاص، دندان سالمی به جای آن برآید، مرتکب قصاص نمی شود و به تعزیر مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» و ارش جراحی و مدتی که مجنی علیه بدون دندان بوده است محکوم

می شود. اگر دندان جدید معیوب باشد، مرتکب افزون بر محکومیت‌های مذکور، به پرداخت ارزش عیب نیز محکوم می شود. اگر مجنی علیه کودک باشد، صدور حکم به مدت متعارف برای رویدن دندان به تأخیر می افتد. اگر مجنی علیه در این مدت فوت کند، مرتکب افزون بر تعزیر مذکور، به پرداخت دیه محکوم می شود.

در سطر ماقبل آخر بعد از عبارت «به تأخیر می افتد» جمله «و در صورت رویش دندان یکصدم دیه پرداخت می شود» اضافه گردید.

ماده ۴۱۵- ...

ماده ۵۰۹- هرگاه هنگام رانندگی به سبب حوادثی مانند واژگون شدن خودرو و یا برخورد آن با موانع، سرنشینان خودرو مصدوم یا تلف شوند در صورتی که سبب حادثه، علل قهری همچون زلزله و سیل نباشد راننده ضامن دیه است.

- ماده (۵۰۹) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۵۰۹- هرگاه هنگام رانندگی به سبب حوادثی مانند واژگون شدن خودرو و یا برخورد آن با موانع، سرنشینان خودرو مصدوم یا تلف شوند در صورتی که سبب حادثه، علل قهری همچون زلزله و سیل نبوده و مستند به راننده باشد، راننده ضامن دیه است. چنانچه وقوع حادثه مستند به شخص حقیقی یا حقوقی دیگری باشد آن شخص ضامن است.

ماده ۵۱۰- ...

ماده ۶۶۵- افضاء همسر به ترتیب ذیل موجب ضمان است:

الف- هرگاه همسر، بالغ و افضاء به سبب مقاربت جنسی باشد، علاوه بر تمام مهری که به موجب عقد نکاح لازم شده است، نفقه زوجه نیز تا زمان وفات یکی از زوجین برعهده زوج است.

بیت

ب- هرگاه همسر، بالغ و افضاء به سببی غیر از مقاربت باشد، دیه کامل زن باید پرداخت شود.

پ- هرگاه همسر، نابالغ باشد علاوه بر تمام مهر و دیه کامل زن، نفقه نیز تا زمان وفات یکی از زوجین بر عهده زوج است هر چند او را طلاق داده باشد.

تبصره - افضاء عبارت از یکی شدن دو مجرای بول و حیض یا حیض و غائط است.

- ماده (۶۶۵) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۶۶۵- افضاء همسر به ترتیب ذیل موجب ضمان است:

الف- هرگاه همسر، بالغ و افضاء به سببی غیر از مقاربت باشد، دیه کامل زن باید پرداخت شود.

ب- هرگاه همسر، نابالغ و افضاء به سبب مقاربت جنسی باشد علاوه بر تمام مهر و دیه کامل زن، نفقه نیز تا زمان وفات یکی از زوجین بر عهده زوج است هر چند او را طلاق داده باشد.

تبصره - افضاء عبارت از یکی شدن دو مجرای بول و حیض یا حیض و غائط است.

ماده ۶۶۶- ...

اصلاحات فوق در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۹/۲۷ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی به تصویب رسید و مجلس در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و پنجم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد هشت با اجرای آزمایشی آن به مدت پنج سال موافقت نمود.

۸۵
علی لاریجانی